

Znamenite istarske žene

- Jedan dan s Paulom von Preradović

OŠ Stoja, Pula
šk.god 2025./2026.

Tko je bila Paula von Preradović?

Paula von Preradović:

- rođena 1887.g. u Beču
- djed - Petar Preradović, pjesnik i general
- otac - Dušan von Preradović, mornarički časnik
- autorica suvremene austrijske himne.



Život u Puli:

- 1889. - 1901.g.
- 1905. - 1913.g.



Djetinjstvo uz more

Vi pjesnici, koji ste odrasli u gradovima, u tjeskobnim uličicama, u parkovima punim pustih klupa, iz čega izvire vaša pjesma?
Rođeni u sjeni dima, odakle vam boja?
Vidjela sam kako sunce tone sjajući u večernje more.
Vidjela sam iznad ledine obrasle smrkom,
u plavom svjetlu bure
kako pjevajući pastir prostih crta lica korača.
Klečala sam oko školjki i kamenja
na okruglim oblucima plaže,
I promatrala u daljini
brodove kako plove prema jugu.
Vidjela sam kako bjesni jugozapadna oluja,
tako mala, držeći roditelje za ruku.
Valovi su se prinjinali visoki poput crkvenog tornja
i natopili mi kosu i odjeću.
Vječne jednostavne slike...
Bog je osjećao moj dječji pogled.
Koliko god pjevala i pjevala,
nikad ih sve neću moći opjevati.

"Vama, moji oči, Tebi, Ivane Preradoviću, legendarni oficiru u Pappenheimovoj četi, koji si pao od švedske kugle; Tebi, Petre Preradoviću, djede moj blagoslovljeni pjesniče svoga naroda; i tebi oče moj, Dušane Preradoviću, mornaru i istraživaču; uspomeni tvoje ljubavi i netzmjerne gorčine, koja ti je pala u dio; Vama posvećujem ove pjesme."



Kako smo istraživali?



rujan 2025.
Giardini 2

studeni 2025.
Sveučilišna knjižnica

studeni 2025.
Povijesni i pomorski muzej Istre

listopad 2025.
zgrada Paule von Preradović

prosinac 2025.
Kino Valli

prosinac 2025.
Filozofski fakultet

ožujak 2026.
Filozofski fakultet

veljača 2026.
Povijesni i pomorski muzej Istre

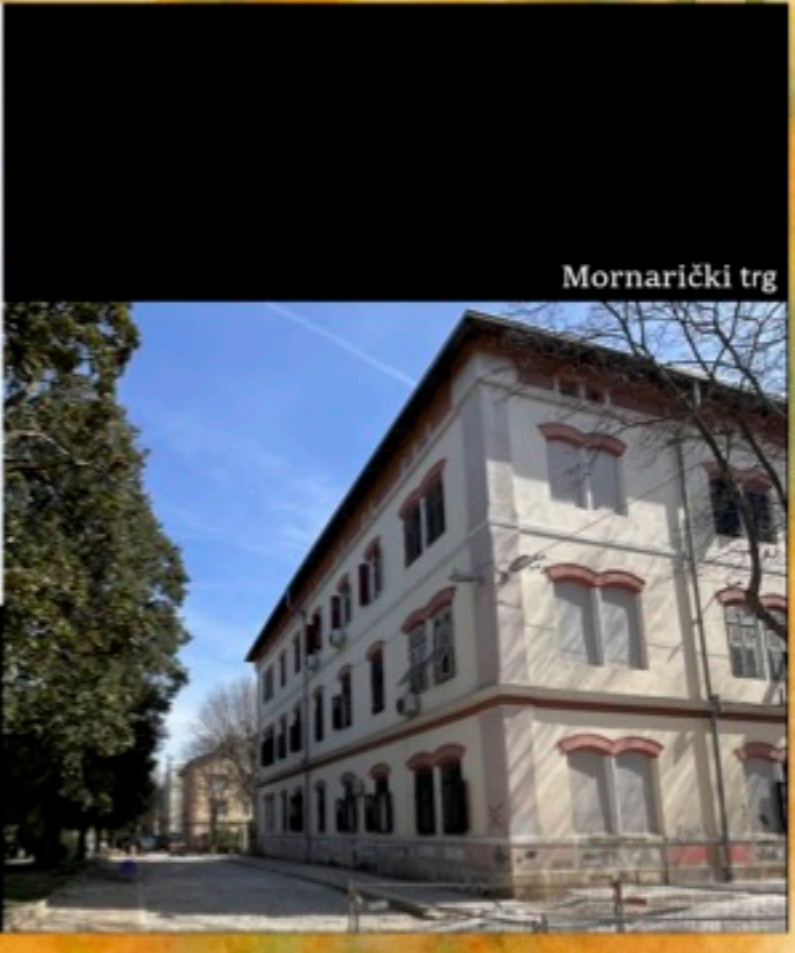
travanj 2026.
zgrada Paule von Preradović u Beču

Što smo otkrili?

Gdje je stanovala...



PPMI-52393
Tegetthoffstrasse - Tegetthoffova ulica, oko 1908.g.



Mornarički trg



PPMI-58894
Park von S. Polykarpo - Park sv. Polikarpa ili Maksimilijanov park (botanički park), oko 1870.g.



Mornarički park



Gdje je išla u školu...

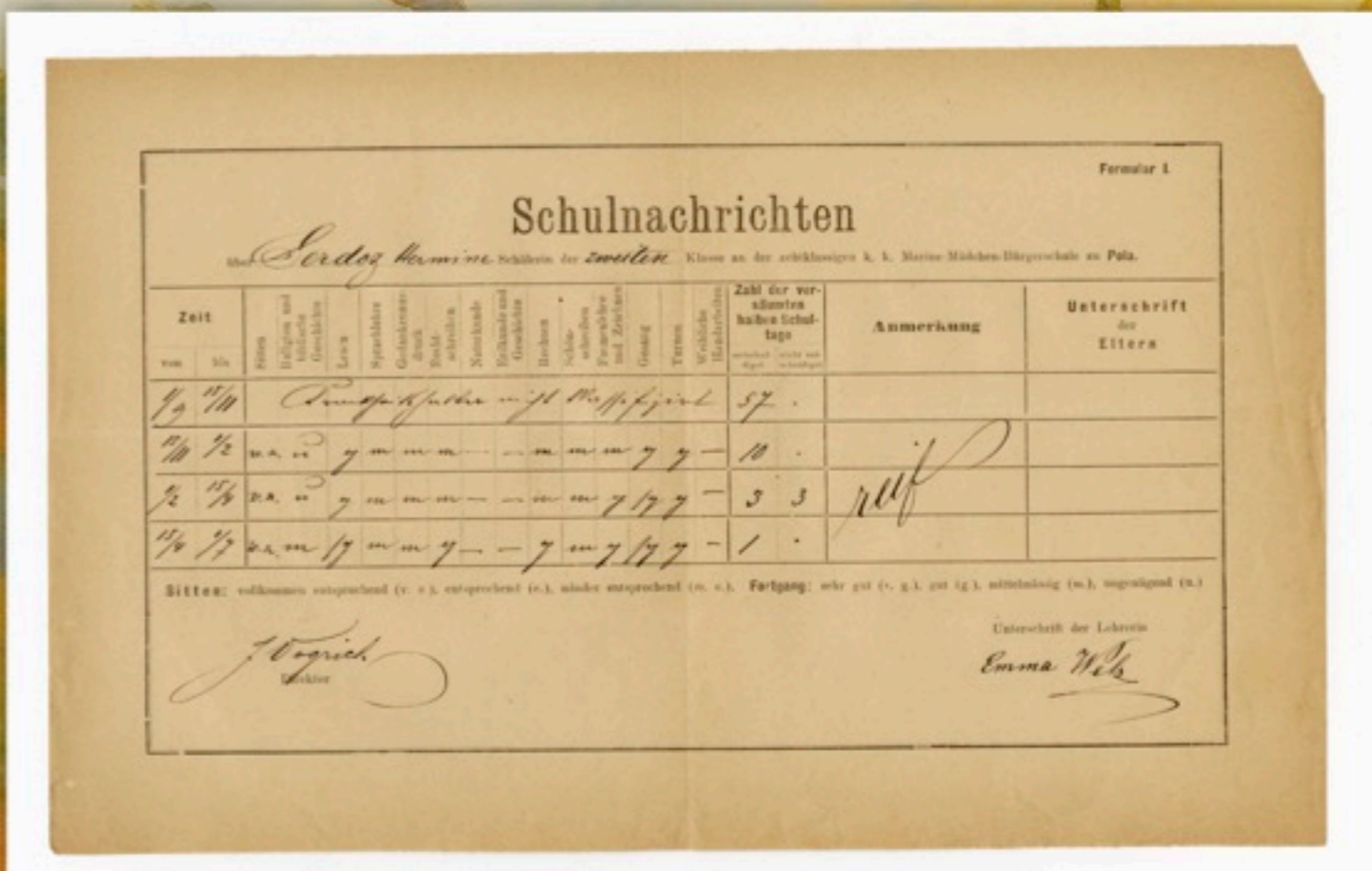


PPMI-51855
Marine Volks und Burgerschule - Mornarička pučka i građanska škola pod upravom mornarice, 1908.g.

„Bilo je nekoliko izvrsnih njemačkih obrazovnih ustanova u Puli za djecu časnika i dotasnika, ali i dostupnih svima ostalima, od kojih je najbolja vjerojatno bila djevojačka škola, poznata jednostavno kao „Mornarička škola“. Pohađala sam je do svoje četrnaeste godine. Ustanova je bila uzorna, a u njoj zaposlene samo odabrane učiteljice čija je visoka razina obrazovanja i idealna predanost učiteljskom pozivu daleko nadmaživala i onu učitelja u osnovnoj školi i vjerojatno bila neusporediva sa austrijskom školom tada i sada.“



Županijsko državno odvjetništvo



PPMI-35061
Schulnachrichten; Svjedodžba, k.k. Marine-Mädchen-Burgerschule (2. razred), kraj 19.st. - odgovara 7.r. osnovne škole

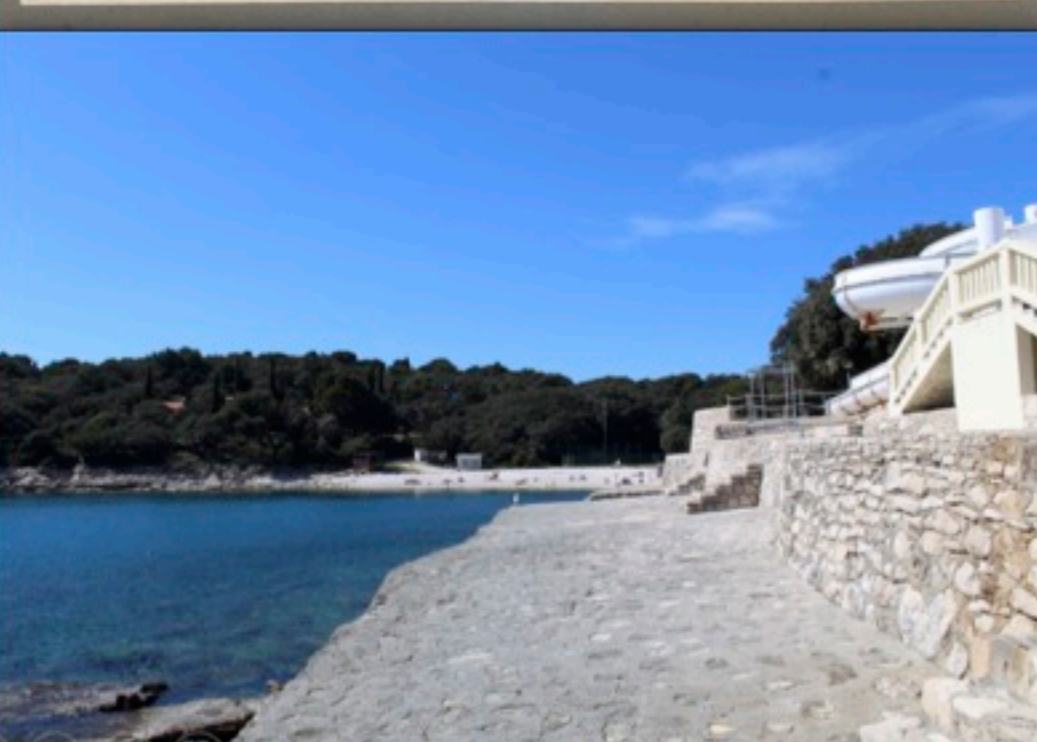
Školski predmeti:

- "Vladanje"
- Vjeronauk i biblijska povijest
- Čitanje
- Gramatika
- Izražavanje
- Pravopis
- Priroda
- Geografija i povijest
- Računanje
- Krasopis
- Geometrija i crtanje
- Pjevanje
- Tjelesni odgoj
- Ručni rad (šivanje, pletenje...)

Gdje je voljela šetati s ocem sunčanim danima...



PPMI-F-1134
Izgradnja utvrde Verudela, oko 1885.g.



Punta Verudela

Rana uspomena

Padina se spuštala prema plaži,
Pusta padina puna sivog kamenja.
Moj mladi otac pružio mi je ruku,
Moja mala ruka ležala je čvrsto u njegovoj.
Trčali smo radosno
Kroz suhu padinu niz zaljeve;

Moja mala stopala borila su se
da održe korak s velikim očevim nogama.
A s nama je trčao mali pas Hasan,
Trčeći i skačući divlje, baš je uživao.
A moj otac je zvao: "Hasan! Hasan!"
O zvuku iz dalekih, dalekih dana!

Moji mali koraci, očeva ruka,
Siva, krška padina, bijela školjkasta plaža,
I radosni skokovi maloga psa:
O izgubljena slika najranijeg djetinjstva!

... i vjetrovitim...

Gdje je otac radio...



PPMI-52664
POLA - Monumento a Tegetthoff - Tegetthoffmonument. - Pula, spomenik Tegetthofu, 1913.g.



Park Monte Zaro



POLA - Bagno Saccorgiana

PPMI-32669
POLA - Bagno Saccorgiana; Pula - Kupalište Saccorgiana, oko 1933.g.

„Mama, koja nije znala ništa o svoj toj čaroliji, koju sam doživljavala s tatom u šetnjama i sigurno je ne bi ni zanimala, jer nije voljela fantastično, pitala je je li bura bila jako jaka tijekom naše šetnje. Pazila je da ne zaprljamo stolnjak na stoliću za kavu i hranila je malog Petra, koji još nije mogao sam jesti. Jasnno se sjećam zimskog sumraka koji je tada ležao pred prozorima.“



Zlatne stijene

Koji pulski brežuljak je najviše voljela...



Monte Paradiso se gradi

Ah, bio si prijatelj zvijezda,
Bio si tu za sanjare;
Gurnuo si blisko u daljinu
A daljina se činila tako blizu.

Mirno si ležao tamo,
Izvan dana i vremena,
I na svim svojim stazama
Samoća se smiješila.

Blaga planino, jadikovala bi,
Kad bi znala što ti prijeti:
Tužno će tvoja leđa nositi
Kuće pune rođenja i smrti.

Pogled s Vidikovca



Naše povijesno otkriće!!!

Na temelju podataka iz djela Paule von Preradović te slikovnog povijesnog izvora iz Povijesnog i pomorskog muzeja Istre zaključili smo da su stepenice u današnjoj Ulici Olge Ban upravo one kojima se Paula penjala na Monteparadiso.

PPMI-32011

Via Monte Capelletta (Monte Cappelletta Strasse). POLA.; Ulica Monte Cappelletta. Pula. (Danas: Ulica Olge Ban), poč. 20.st.



Gdje je boravila ljeti...



Južno ljeto

Cvrčci pjevaju,
Sunce jako prži,
I gola djeca se kupaju
U plavom, plavom moru.
Gole stijene sjaje
Vruće i bijele u podne.
Gdje mirte stidljivo cvjetaju,
Pan sjedi i tiho svira svoju flautu.



Valsaline, Hi hostel



PPMI-51567

Bad Saccorgiana; Plaža Saccorgiana, oko 1915.g.



Zlatne stijene

Gdje im se u šetnjama pridružila majka...



„Ogromna hrpa ugljena, mladi roditelji i u kavezu mrzovoljni, nostalgični majmun: ovo je jedna od najranijih slika koje je moje srce sačuvalo. Saigon je bio zatvoren u kavezu pored skladišta ugljena iza zida arsenala, na putu do pomorske škole plivanja. Veliki, mrzovoljni majmun sjedio je ondje ljutito i tužno, prezirivo bacajući jabuke i repu, kruh i šećer na tlo. Činilo se da mnogo toga na svijetu s njim nije u redu... i nikad nisam vidjela nikoga tako neprijateljski nastrojenog. Ipak, nisam mogla odoljeti hodanju pored kaveza.“



pogled na brodogradilište Uljanik s Jeretove ulice

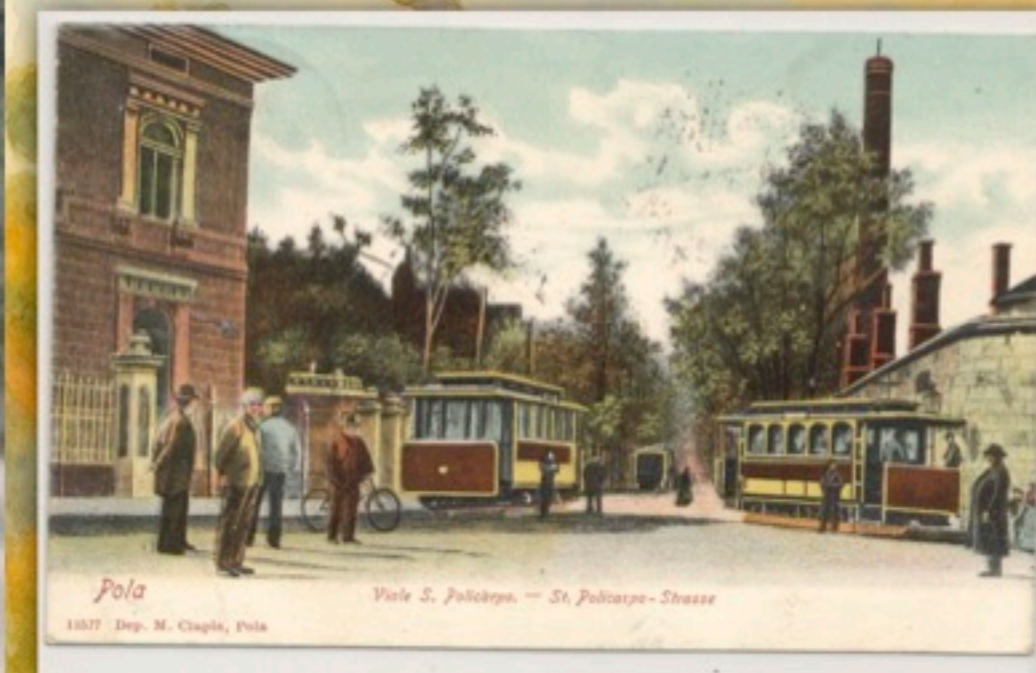


PPMI-33361

Pola. Arsenals - Thor; Pula, ulazna vrata Arsenala, oko 1905.g.



ulaz u brodogradilište Uljanik



PPMI-38570

Pola. Viale S. Policarpo - St. Policarp-Strasse; Pula - Bulevar sv. Policarpa (Danas Arsenalska ulica), oko 1905.g.



križanje Arsenalske ulice s Flaciusovom, Leharovom i Dobrillinom ulicom

Gdje je saznavala novosti iz literature...



Dom hrvatskih branitelja



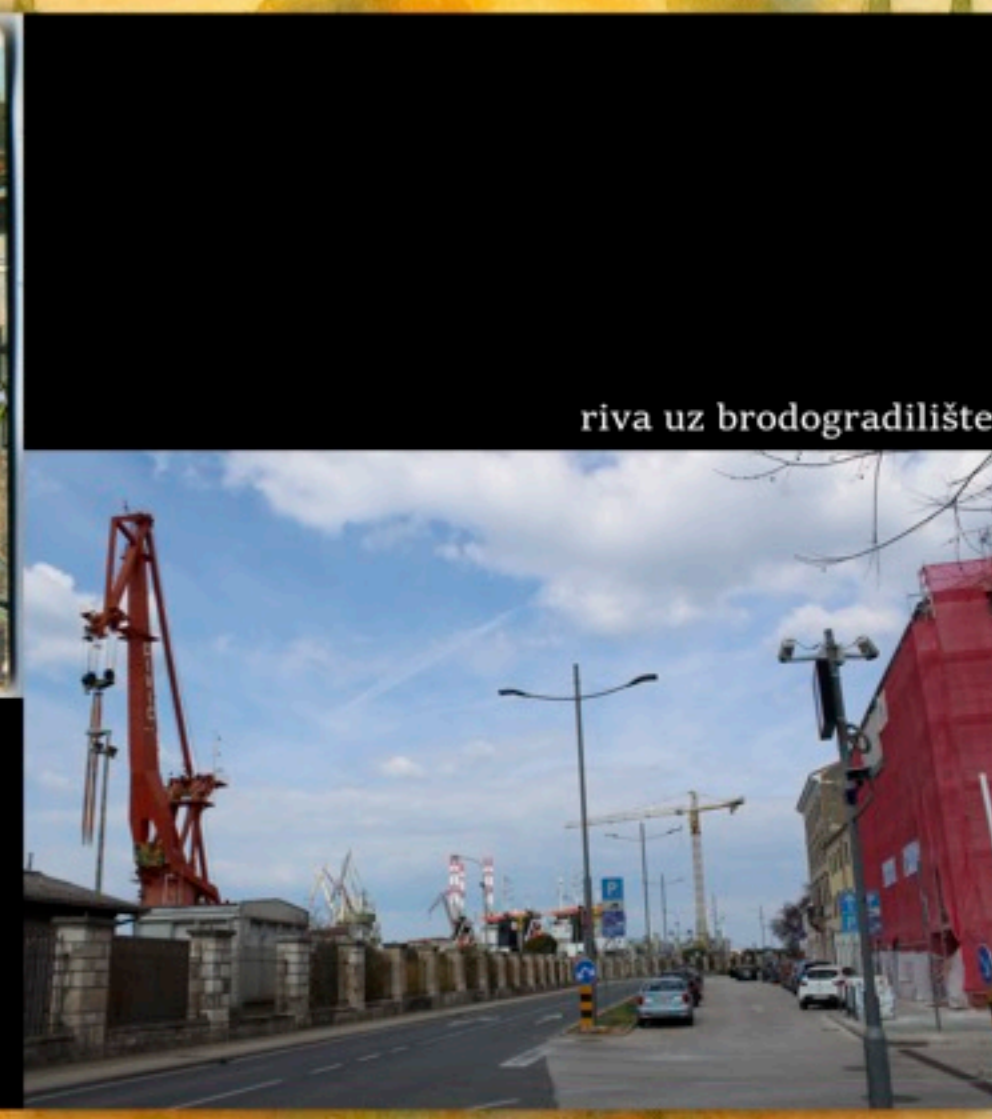
PPMI-53617

Pola, Marinekasino. Gartenkonzert; Pula, Mornarički kasino, koncert u parku, oko 1915.g.



PPMI-51715

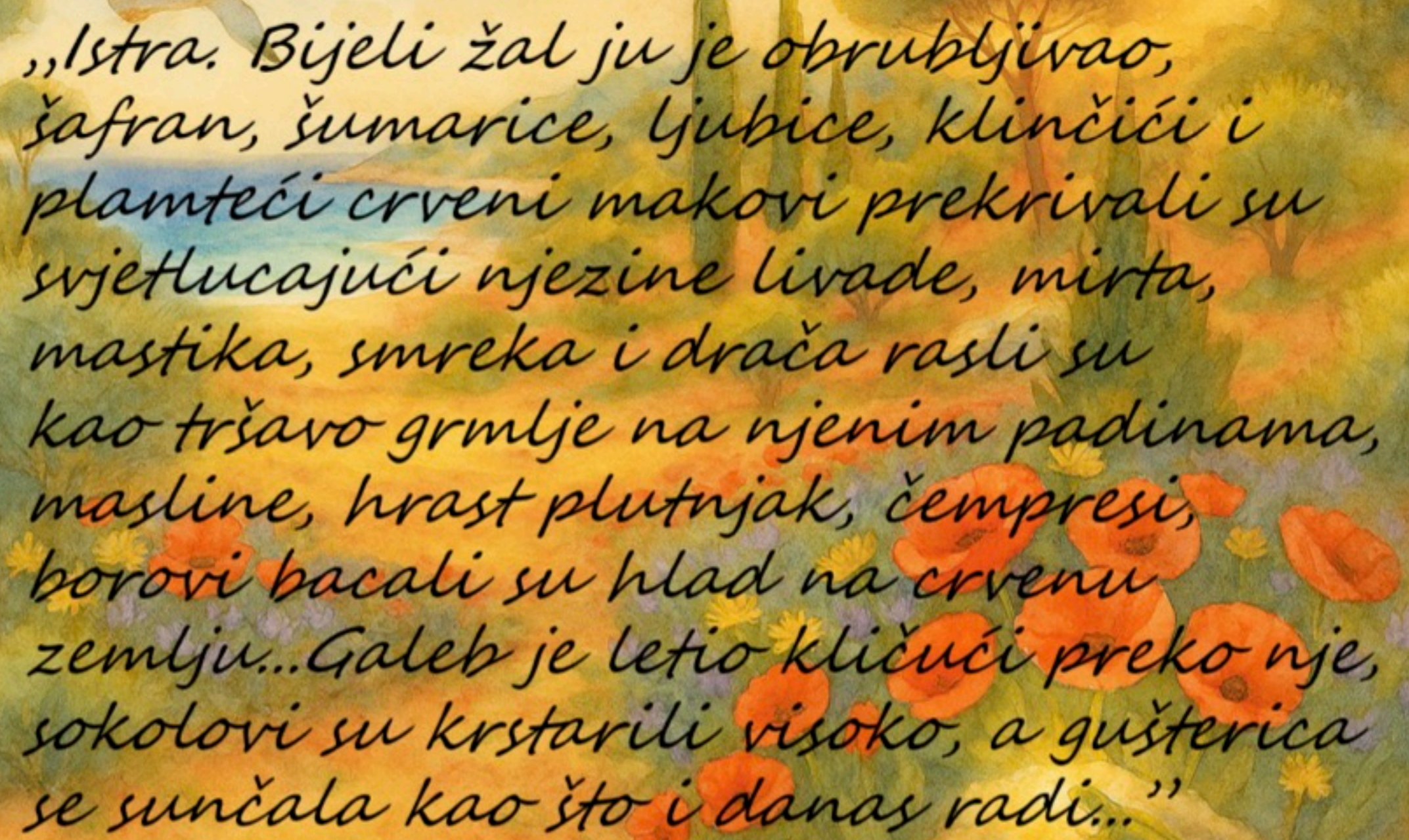

Pola. Riva all' Arsenale - Arsenals-Quai; Pula, riva uz Arsenal, oko 1905.g.



riva uz brodogradilište

Najljepše od Paule von Preradović

Himne Istri u prozi i stihu



„Istra. Bijeli žal ju je obrubljavao, šafran, šumarice, ljubice, klinčići i plamteći crveni makovi prekrivali su svjetlucajući njezine livade, mirta, mastika, smreka i drača rasli su kao tršavo grmlje na njenim padinama, masline, hrast plutnjak, čempresi, borovi bacali su hlad na crvenu zemlju... Galeb je letio klićući preko nje, sokolovi su krstarili visoko, a gušterica se sunčala kao što i danas radi...”

Istarski krajolik

Pastir pjeva, oblak sjaji,
pusta livada leži u večernjem
rumenilu.
Miriše nadaleko i naširoko
na majčinu dušicu i samoću.
Izdaleka se grad dimi,
a uz brežuljke more se bijeli.

PPMI-59487
Pula. Istra. r. Pola (Istrien), oko 1880.g.

Ledina obrasla smrikom

Dok sam se ja, između zidina malog grada, raspadala u mladenačkoj tuzi, oh, kako je ledina obrasla smrikom mamila iza brda, usamljena!

Dok su se moje mlade noge probijale kroz sivu šikaru, moji bolni pogledi bježali su u zalazak sunca. I probijale su nebo, Moja melankolija i moja čežnja.

Široki svijet i veliku ljubav zahtijevale su s prkosom i suzama. Gle: ono što sam pohlepno sanjala, dano mi je, smriko, ali ti si mi bila oduzeta, ledina obrasla smrikom.

Tvoje blage večernje padine, tvoje širine nenadmašne u svijetu, izgubljene su, u tamu potonule. Samo u snovima doprijeti do njih još mogu.

I ništa me danas ne bi tako usrećilo, kao što me je u mladenačkoj boli usrećivalo, da prkosno ponovno jurnem naprijed preko ledine obrasle smrikom.

Čežnja za zavičajem



SCAN ME



Institucionalizacija zavičajne nastave
Istarske županije
Istituzionalizzazione dell'insegnamento della storia
del territorio nella Regione Istriana

